

**Predmet:** SOCIOLOGIJA MIGRACIJA

**Nastavnik, suradnici:** dr. sc. Milan Mesić, red. prof.; dr.sc. Dragan Bagić, viši asist.

**Okvirni sadržaj predmeta:** Određivanje pojma migracija. Tipologije migracija. Počeci istraživanja migracija. Suvremene teorije migracija A) tradicionalne perspektive (teorije ravnoteže, teorije potiskivanja/privlačenja, neoklasične teorije, teorija interakcijskog pomaka); B) Nove (strukturalno-konfliktne) perspektive (teorija 'centra' i 'periferije', teorija segmentiranog tržišta rada, teorija svjetskog sistema, teorija mreža, teorija kumulativne kauzalnosti, teorija pluralističkih obrazaca integracije, teorija enklava, postmoderne perspektive istraživanja migracija). Menunarodne migracije i kriza nacionalnog grananstva. Migracije od pozitivno-empirijskih do kulturalnih (postmodernih) studija. Izbjegličke studije. Ekološke migracije. Tradicionalne prekomorske migracije. Poslijeratne transeuropske migracije Sjever-Jug. Model 'gosta radnika'. Nove etničke manjine i dijaspore. Kulturalistički i strukturalistički pristupi integraciji migranata. Transeuropske migracije Istok-Zapad. Europska migracijska politika (politike). Pitanje integracije migranata – interkulturalizam i multikulturalizam. Američke imigracije. 'Kotao za taljenje' vs. multikulturalizam. Suvremene menunarodne migracije u Trećem svijetu. Tradicionalne hrvatske vanjske migracije. Suvremene hrvatske vanjske migracije.

**Cilj:** Upoznati studente s temeljnim pojmovima, tipologijama, konceptima i teorijama migracija. Osposobiti ih za razumijevanje teorijskih rasprava o uzrocima i posljedicama menunarodnih migracija, te povijesnih i suvremenih migracijskih tokova, uključujući hrvatske vanjske migracije. Razvijanje kritičkog teorijskog aparata za razumijevanje utjecaja menunarodnih migracija na rekonstituiranje modela nacionalnog grananstva. Potaknuti ih na vlastita kritička propitivanja ovoga interdisciplinarnog područja istraživanja i uputiti ih na nove perspektive gledanja na menunarodne (globalne) migracije u neposrednoj budućnosti.

**ECTS-bodovi:** 6

**Trajanje:** Jedan semestar, zimski

**Status:** Izborni predmet

**Oblik provonjenja nastave:** 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

**Način provjere znanja:** Vrednovanje sudjelovanja tijekom predavanja i seminara; seminarski i drugi pisani radovi; konzultacije i mentorski rad; usmeni ispit.

**Popis obavezne literature:**

Mesić, M. Menunarodne migracije, tokovi i teorije. Zagreb : Zavod za sociologiju Filozofskog fakulteta, 2002.

**Popis preporučene dopunske literature:**

Živković, I. Šporer, Ž., Sekulić, D. Asimilacija i identitet, Studija o hrvatskom iseljeništvu u SAD i Kanadi, Zagreb : Školska knjiga, 1995.

Mesić, M. Tali li multikulturalizam američki 'lonac za taljenje'? // Revija za sociologiju. 29, 3-4(1998).

Mesić, M. Suvremene europske migracije i (nacionalno) državljanstvo. // Etničnost i stabilnost Europe u 21. stoljeću / uredila Silva Mežnarić. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2002. Str. 67-88.

**Uvjeti za slušanje predmeta:** Položen ispit iz kolegija Osnovni pojmovi sociologije.

**Sadržaj kolegija i raspored:**

- 1) Predavanje: upoznavanje s pravilima bodovanja (ocjenjivanja)  
upoznavanje s nastavnim planom i programom predmeta  
upis studenata u seminar  
podjela seminarskih tema
- 2) Predavanje 1: **Pojam migracija**  
upis studenata u seminar  
podjela seminarskih tema
- 3) Predavanje 2: **Periodizacija migracija**  
Seminar 1
- 4) Predavanje 3: **Tipologije migracija**  
Seminar 2
- 5) Predavanje 4: **Rane sociološke teorije**  
Seminar 3
- 6) tematski film o tradicionalnim migracijama s uvodom i diskusijom  
Seminar 4
- 7) Predavanje 5: **Teorije asimilacije**  
Seminar 5  
Seminar 6
- 8) Predavanje 6: **Tradicionalne perspektive**  
Seminar 7  
Seminar 8
- 9) Predavanje 7: **Nove perspektive: 1**  
Seminar 9  
Seminar 10
- 10) Predavanje 8: **Nove perspektive: 2**  
Seminar 11  
Seminar 12
- 11) Predavanje 9: **Nove perspektive: 3**  
Seminar 13

- 12) Projekcija dokumentarnog filma CNN-a o kontroverzama oko suvremenih imigracija u SAD  
Seminar 14  
Seminar 15
- 13) Predavanje 10: **Izbjeglice i izbjegličko pravo**  
Gostujuće predavanje o mandatu i ulozi UNHCR-a  
Seminar 16  
Seminar 17
- 14) Predavanje 11: **Pregled međunarodnih migracija**  
Seminar 18  
Seminar 19
- 15) Završna diskusija i ponavljanje gradiva

### Popis seminarskih tema

Povijest prekoocenskkih migracija iz Europe	Multikulturalizam i migracije
Suvremeni trendovi u imigraciji u SAD	Ksenofobija i imigranti u EU
Američka kultura i migracije	Odnos sindikata u EU i SAD prema imigrantima
Francuska migracijska politika	Hrvatska u migracijskim tokovima
Prosvjedi mladih imigranata u Francuskoj	Unutrašnje hrvatske migracije
Gastarbeiteri i Njemačka imigracijska politika	Žene u migracijama
Italija i ilegalna imigracija	Krijumčarenje i trgovina ljudima
Ilegalne migracije u svijetu	Ekonomska teorija i migracije
Britanska tvrđava	Etnička ekonomija
Globalizacija međunarodnih migracija	Uloga migrantskih doznaka na ekonomiju zemalja slanja
Afričke migracije	Ekonomska globalizacija i migracijski tokovi
Suvremena kineska imigracija u Europi	Položaj imigranata na tržištu rada
Suvremena kineska imigracija izvan Europe	Izbjeglički tokovi u regiji
Istočna i Srednja Europa u suvremenim migracijskim tokovima	Međunarodne institucije za migracije
Razvoj zajedničke imigracijske politike EU	Odljev mozgova
Integracija imigranata u Zapadnoj Europi	Migracije i promjena osobnosti
teme po izboru	Dijaspore - između dviju domovina
	Hrvatska dijaspora
	Azil i migracijske politike zemalja